

ΕΠΕΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ήταν φανατικός ορειβάτης. Από τον Ολυμπο ως τα βουνά του Κολοράντο, η αγάπη του για τη φύση ήταν ισοδύναμη με την αφοσίωσή του στη μουσική. Το ορειβατικό προφίλ του μέσα από τις επιστολές του

Ο μαέστρος που κατέκτησε τις κορυφές

ΤΗΣ ΙΣΜΑΣ Μ. ΤΟΥΛΑΤΟΥ

«Ανεβαίνω στα βουνά γιατί μ'αρέσει να νικώ τα πράγματα, να τα κατακτώ. Κι όταν βρίσκομαι στην κορυφή ενός βουνού, νιώθω ένα αίσθημα ζωής, αλλά συγχρόνως κι ένα αίσθημα θανάτου. Και σας λέω ότι θα πεθάνω πέφτοντας από ένα βουνό...».

Τα γεγονότα είναι, βεβαίως, δεδομένα. Ο Δημήτρης Μητρόπουλος δεν πέθανε τελικά πέφτοντας από βουνό αλλά στο πόντιο της Σκάλας του Μιλάνου στις 2 Νοεμβρίου 1960, στη διάρκεια πρόβας της Τρίτης Συμφωνίας του Μάλερ. Ωστόσο, με βάση την παραπάνω παρομοίωση του ίδιου ανάμεσα στην κορυφή ενός βουνού και σε μια δύσκολη παρτιτούρα ο λόγος του θα μπορούσε να θεωρηθεί ακόμη και προφητικός.

Η αλήθεια είναι ότι η αφοσίωσή του στη μουσική και το πάθος του για τη φύση υπήρξαν απλώς οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Στην αλληλογραφία του με την αγαπημένη του φίλη - την «αδελφή» του όπως την αποκαλεί - Καίτη Κατσογιάννη, ο Μητρόπουλος όχι μόνο αναφέρεται συχνά στην αγάπη του για την ορειβασία αλλά παρομοιάζει τη σωματική και διανοητική κόπωση που απαιτεί η κατάκτηση μιας ψηλής κορυφής με την αντίστοιχη μιας απαιτητικής συναυλίας.

Ο συγγραφέας Θάνος Κωνσταντινίδης στη μελέτη του «Ο Ορειβάτης Δημήτρης Μητρόπουλος» (Νέα Εστία, τ. 1519) παραθέτει αυτούσια τα λόγια του μαέστρου στην Κατσογιάννη: «Δύο είναι τα κύρια πράγματα: η μουσική και η φιλοσοφία σαν πάρεργο, κι αυτά συνδυάζονται μεταξύ τους στον υψηλό συμβολισμό της ορειβασίας μου».

Ως μέλος του Ελληνικού Ορειβατικού Συνδέσμου (ΕΟΣ) και του Συλλόγου «Υπαίθριος Ζωή», ο Μητρόπουλος κατέκτησε πολλές κορυφές στη διάρκεια της δεκαετίας του 1930: την επιβλητική Γκιώνα, τα Βαρδούσια, τη Λιάκουρα του Παρνασσού, τον Ταΰγετο, τον Πάρνωνα κ.ά. Χαρακτηριστική, μεταξύ άλλων, η περιγραφή του Θάνου Κωνσταντινίδη για την ανάβαση του μαέστρου και της συντροφιάς του στην κορυφή του Πηλίου Πλασιδι, ύψους 1.548 μ., η οποία «συνδυάζεται με οδοιπορική διαδρομή πάνω στο βουνό, με κάθοδο στην παραλία, εξωτική τότε, του Αϊ Γιάννη κι επιστροφή από τις Μπλιές, με το τραινάκι στο Βόλο. Η ομάδα, περνώντας με αυτοκίνητο από τη Λάρισα, έρχεται στην Καλαμπάκα. Ανεβαίνουν στα Μετέωρα. Από την Καλαμπάκα η συντροφιά θα συνεχίσει την οδοιπορία της μέχρι τα Γιάννενα...»

Από τα Γιάννενα, η επιστροφή στην Αθήνα θα γίνει με αεροπλάνο της νεοσύστατης, τότε, αεροπορικής

Σειρά εκδηλώσεων με αφορμή τα πενήντα χρόνια από τον θάνατο του Δημήτρη Μητρόπουλου οργανώνονται στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών στη διάρκεια του Νοεμβρίου 2010. Μεταξύ αυτών ο Διεθνής Διαγωνισμός «Δημήτρης Μητρόπουλος» για διεύθυνση ορχήστρας και το συνέδριο «Δημήτρης Μητρόπουλος, 50 χρόνια μετά».

γραμμής, με ενδιάμεση προσγείωση στο Αγρίνιο. Το αεροπορικό ταξίδι ήταν μια καινούρια εμπειρία για την εποχή εκείνη. Την πρόσφερε στους φίλους του της ορειβατικής συντροφιάς ο γενναιόδωρος Δ. Μητρόπουλος καλύπτοντας ο ίδιος τα έξοδα των εισιτηρίων».

Ο Μητρόπουλος κατάφερε να συνδυάσει το «δίδυμο» πάθος του για τη μουσική και τη φύση οργανώνοντας συναυλίες στα αρχαία θέατρα της Επιδαύρου, της Σικυώνας, των Δελφών. Χαρακτηριστική και εδώ η περιγραφή του Κωνσταντινίδη, βασισμένη σε πληροφορίες του Δημήτρη Παπαευστρατίου, φίλου του μαέστρου: «Στους Δελφούς ο ήχος των οργάνων αλλοιώνόταν από τη ρεματιά των Φαιδριάδων, με την ηχώ και τις αναπνευστικές ανακλάσεις. Γι' αυτό, μετά τα ενθουσιώδη χειροκροτήματα, που ο μαέστρος θεώρησε πως δεν του ανήκουν,

στράφηκε κι έδειξε το Δελφικό τοπίο».

Σε ένα ακόμη ανοιχτό θέατρο, το Ωδείο Ηρώδου του Αττικού, έδωσε άλλοστε ο μαέστρος την τελευταία του συναυλία στην Ελλάδα, τον Αύγουστο του 1939. Λίγες ημέρες αργότερα - παραμονές της κήρυξης του Β' Παγκοσμίου Πολέμου - θα φύγει για τις Ηνωμένες Πολιτείες προκειμένου να αναλάβει τη διεύθυνση της Συμφωνικής Ορχήστρας της Μινεάπολης και αργότερα, βεβαίως, της περίφημης Φιλαρμονικής της Νέας Υόρκης. Ωστόσο και εκεί το πάθος της ορειβασίας θα βρει πρόσφορο έδαφος. «Τα ψηλά βουνά του Κολοράντο ή της Πολιτείας της Ουάσινγκτον ή της Αλάσκας» έγραφε τον Απρίλιο του 1940 στην Κατσογιάννη «θα δεχθούν τη διψασμένη μου επίσκεψη...».

Ο Δημήτρης Μητρόπουλος (τέταρτος από αριστερά, στην πίσω σειρά με τον μπερέ) στη διάρκεια ανάπαυσης σε ορειβατική εξόρμηση

Εγγραφο του συνδέσμου εκδρομών «Η Υπαίθριος Ζωή» με το οποίο γνωστοποιείται στο Δημήτρη Μητρόπουλο ότι γίνεται δεκτός ως μέλος. Υπογράφει ως γραμματέας ο Δ. Παπαευστρατίου, εκπρόσωπος της American Express στην Ελλάδα, που βοήθησε τον μαέστρο να φύγει στην Αμερική τον Αύγουστο του 1939, παραμονές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου (ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ Θ. ΒΑΒΑΓΙΑΝΝΗ / ΓΕΝΝΑΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ)

Η ΑΝΑΒΑΣΗ ΣΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ

Η πρώτη ανάβαση του Δ. Μητρόπουλου στον Ολυμπο το καλοκαίρι του 1932 - θα ακολουθήσει και μια δεύτερη, έξι χρόνια αργότερα - περιγράφεται από τον ίδιο σε κείμενό του το οποίο δημοσιεύθηκε μερικούς μήνες αργότερα στο περιοδικό «Εκδρομικά».

«Πάμε για τον Ολυμπο! Θ' ανεβούμε στον Ολυμπο, θ' ανεβούμε στις ψηλές κορφές του...». Αρχίζει συγκινημένος το κείμενό του. Παρακάτω συνεχίζει: «Και γω μαζί, που μούλαχε ο κλήρος να γράψω αυτά τα λόγια, και γω, είχα την ευτυχία, μαζί με τους άλλους οκτώ συντρόφους, ν' ανέβω στο πολυθρύλητο βουνό μας. Με λαχτάρα περιμένα την ημέρα που θα ξεκινούσαμε, ούτε κοιμώμουνα καν

τη νύχτα, ξανάγινα πάλι παιδί, γεμάτος από αυτό το μεγάλο σκοπό: Θ' ανέβω στον Ολυμπο».

Ο Μητρόπουλος και η παρέα του διέσχισαν τη χαράδρα του Ενιπέα, περνώντας από το Μοναστήρι του Αγίου Διονυσίου και τα Πριόνια και έφτασαν στο νεόκτιστο, τότε, καταφύγιο του Ελληνικού Ορειβατικού Συνδέσμου όπου διανυκτέρευσαν. Νωρίς το πρωί ξεκίνησαν για τις κορυφές: το Σκολιό, τον Μύτικα - την ψηλότερη ελληνική κορυφή - το Στεφάνι όπου ο μαέστρος αναφωνεί: «Να ζει κανείς δεν έχει σημασία, να ανεβαίνει ψηλές κορυφές, ν' αγκαλιάζει τη φύση, αυτό έχει σημασία». Η επιστροφή στην Αθήνα με το νυχτερινό τρένο. «Ούτε ιδέα για ύπνο. Με ανοιχτά μάτια ονειρευόμασταν το τι είχαμε ζήσει, πως ίσως είχαμε ζήσει τις ευτυχέστερες μέρες της ζωής μας».

Ορειβατική ομάδα στον Ολυμπο. Ο Δημήτρης Μητρόπουλος, τρίτος από αριστερά, καθιστός, με τον αγαπημένο του μπερέ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ΑΡΧΕΙΟ ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ / ΓΕΝΝΑΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ